

Emilia

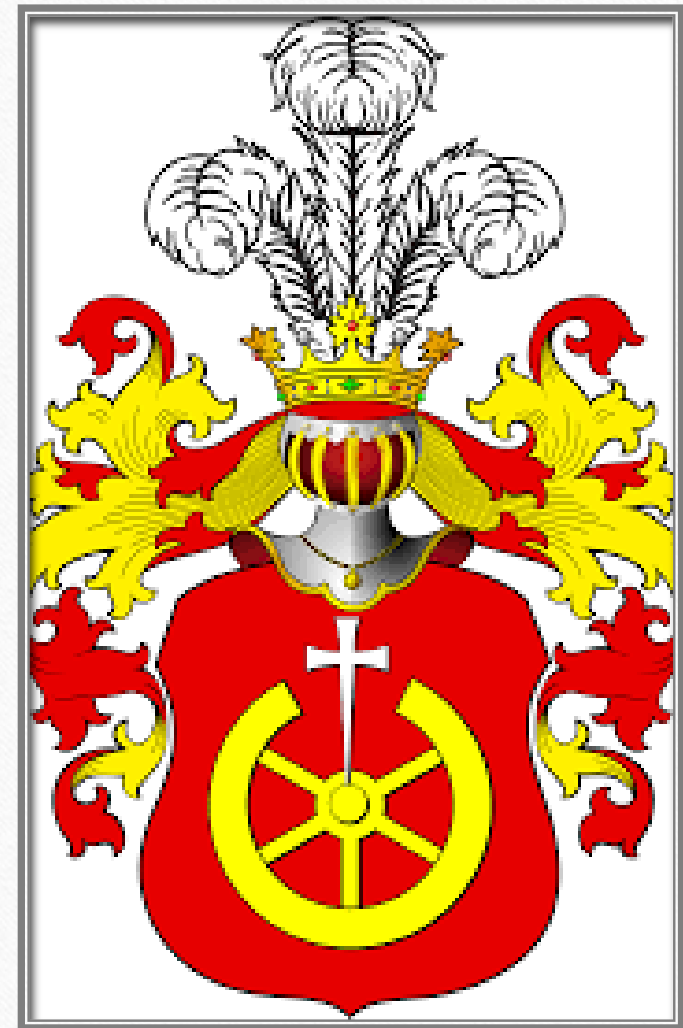

Sczaniecka

Emilia Sczaniecka pochodziła z jednego ze znaczniejszych rodów szlacheckich w Wielkopolsce. Urodziła się 20 maja 1804 roku w Brodach. Rodzicami jej byli Łukasz Sczaniecki oraz Weronika z Wysogota Zakrzewskich, córka rotmistrza wojsk polskich oraz łowczego gnieźnieńskiego. Wcześniej osierocona, wychowywała się u babki Anastazji ze Skórzewskich Sczanieckiej w Wąsowie, a następnie wraz z siostrą Nimfą w Poznaniu. Jesienią 1813 roku rozpoczęła naukę na pensji żeńskiej kierowanej przez Jana Samuela Kaulfussa, który był jedną z największych indywidualności w ówczesnej Wielkopolsce. Otrzymała tam wszechstronną edukację, która obejmowała znajomość czterech języków (polskiego, niemieckiego, francuskiego i włoskiego), przyrodę, rysunki, malarstwo, urządzenie mieszkań, roboty ręczne i muzykę

W przeddzień powstania listopadowego Emilia mieszkała i gospodarowała w Pakosławiu. Po otrzymaniu listu od swego brata Konstantego, wzięła na siebie różne zadania patriotyczne. Przekazała 1000 talarów na nowo tworzącą się armię, stanęła na czele Kobiecego Komitetu Pomocy Powstańcom. Potem wstąpiła do Towarzystwa Dobroczynności Patriotycznej Kobiet, które zajmowało się pracą charytatywną, zaopatrzeniową i samarytańską - gromadzono fundusze, środki opatrunkowe, organizowano lazarety, opatrywano rannych, organizowano transport. Po raz pierwszy Emilia zetknęła się z tak wielkim ludzkim nieszczęściem, z realiami pola bitwy i skutkami walki zbrojnej. Nauczyła się kierować lazaretem, udzielać pomocy rannym i zdobyła doświadczenie w pracy organizacyjnej.

Po wybuchu powstania listopadowego wyjechała do Warszawy, gdzie wslawiła się jako organizatorka pomocy medycznej dla żołnierzy polskiej armii. Ukrywała emisariuszy i wspierała potrzebujących materialnie. Skazana za to przez rząd pruski na więzienie i kary finansowe, została ulaskawiona przez króla.

Później była także filantropką, animatorką działań narodowościowych i feministycznych w zaborze pruskim.

W latach 1840–1896 była właścicielką Pakosławia, gdzie jednym z zarządzających majątkiem był Filip Wize, ojciec Kazimierza Filipa Wizego.

Po powstaniu listopadowym zamieszkała u Nimfy w Chraplewie.

Prześladowania za udział w powstaniu dotknęły i ją - została skazana na konfiskatę majątku i sześciomiesięczną karę więzienia.

Jednak jej popularność musiała wpłynąć na decyzję władz.

9 lutego 1833 r. została ułaskawiona.

Po powrocie do Pakosławia uruchomiła szkołę dla dzieci i szpital.

W tym czasie była zaangażowana w działalność konspiracyjną na terenie Wielkopolski i utrzymywała kontakty z emigracją.

8 lutego 1835 r. przyznano jej złoty medal „Dobroczyńcy ludzkości”.

W tym samym roku umarła jej babka, rok później brat Stanisław i przyjaciółka, Klaudyna Potocka, a w trzy lata później siostra Nimfa.

W latach 1839-1844 Emilia podróżowała po Świecie, była m.in. w Londynie, Paryżu i Włoszech.

Była założycielką pierwszego w Wielkopolsce
Stowarzyszenia Kobiet oraz instytucji *Pomocy naukowej
dla ubogich dziewcząt w Poznańskim i Prusach Zachodnich*.

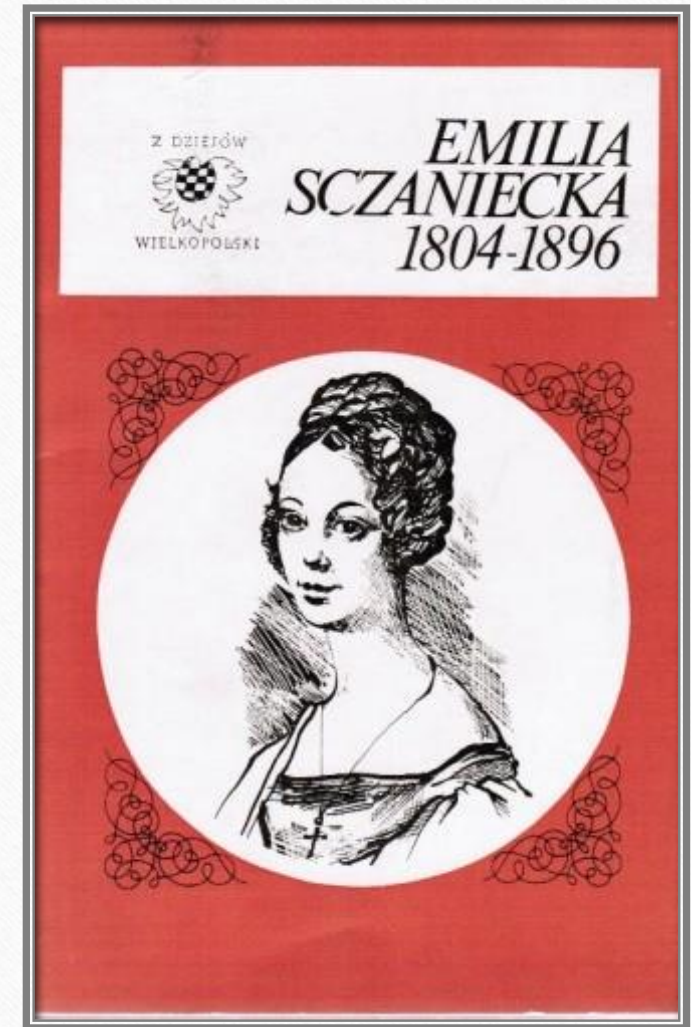
Działała też podczas powstania styczniowego.
Sławę zyskała jako siostra miłosierdzia, gorliwa opiekunka
Towarzystwa Pomocy Naukowej.

Jej dom w Pakosławiu koło Nowego Tomyśla
był długo ważnym ośrodkiem narodowym.

Zmarła tam 11 maja 1896.

Pogrzeb Emilii Sczanieckiej był doniosłym wydarzeniem
patriotycznym: kondukt miał długość 12 km.

Została pochowana na dziedzińcu kościoła w Michorzewie.

Upamiętnienie

Uhonorowana m.in. ulicą, aleją lub parkiem swojego imienia w Lwówku, Nowym Tomyślu, Krakowie, Ostrowie Wielkopolskim, Poznaniu, Łodzi, Gorzowie Wielkopolskim i Szczecinie.

Mają ją jako swą patronkę następujące placówki oświatowe:

IV Liceum Ogólnokształcące im. Emilii Szczanieckiej w Łodzi przy ulicy Pomorskiej,

Zespół Szkół im. Emilii Szczanieckiej w Pniewach ul. Wolności 10

Szkoła Podstawowa im. Emilii Szczanieckiej w Michorzewie w gminie Kuślin w powiecie nowotomyskim,

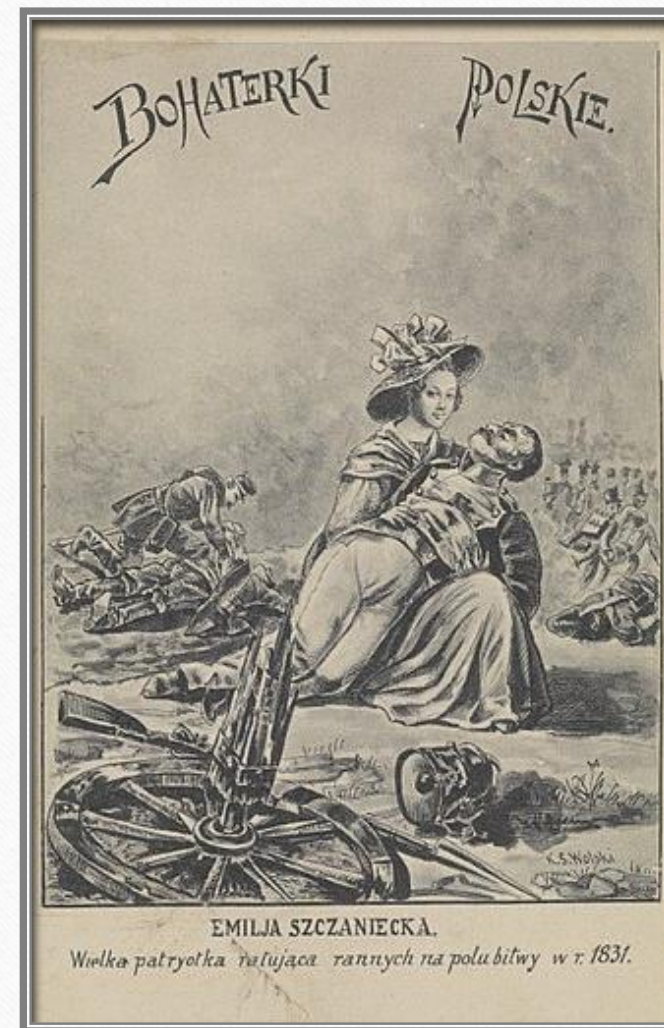
Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Emilii Szczanieckiej w Pakosławiu w gminie Lwówek,

Szkoła Podstawowa im. Emilii Szczanieckiej w Lwówku,

Szkoła Podstawowa im. Emilii Szczanieckiej w Konarzycach (gmina Książ Wlkp.),

Szkoła Podstawowa im. Emilii Szczanieckiej w Szczańcu

25 lutego 2015, na mocy uchwały Rady Gminy Szczaniec, Emilia Szczaniecka została patronką naszej szkoły.

Dziękuję za uwagę!

Tymoteusz Kondratowicz